Digitalisaatio haastaa ja mahdollistaa

31.5.2021

SeAMK ja SAMK järjestivät yhteisen tutkimusfoorumin helmikuussa 2021. Nyt tutkimusfoorumin artikkelit on julkaistu verkossa yhteisessä kokoomateoksessa: https://www.theseus.fi/handle/10024/499866

Artikkeleissa pureudutaan laajasti digitalisaatioon eri näkökulmista. Digitalisaatiolla on vaikutuksia korkeakouluihin ja niiden toimintamalleihin, mutta myös laajasti yrityselämään, kestävään kehitykseen ja sosiaali- ja terveysalalle. Artikkeleissa käydään läpi digitalisaatioon liittyvien hankkeiden tuloksia sekä tutkimuksia mm. digitalisaation ja yritysten menestymisen välisestä suhteesta.

Tutkimusfoorumin tarkoituksena oli jakaa tietoa SeAMKin ja SAMKin tutkijoiden välillä sekä laajentaa konkreettista yhteistyötä. Kokemukset ovat olleet erittäin positiivisia, ja tutkimusfoorumia on tarkoitus järjestää myös jatkossa. SeAMK ja SAMK saivat vuonna 2018 yhteisen rahoituksen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä TKI-profilaation vahvistamiseen kasvuyrittäjyyden ja digitalisaation osalta. Tutkimusfoorumi on järjestetty osana tätä profilaatiohanketta.

Digitalisaation vaikutuksia korkeakouluissa

Tutkimusfoorumissa pohdittiin digitalisaation vaikutusta korkeakoulujen arkeen. Digitalisaatio mahdollistaa mm. opetuksen järjestämisen etäyhteyksin. Mari Linnan ja Heli Simonin artikkelissa käydään läpi SeAMKin ja SAMKin kielten ja viestinnän opetuksen digitalisaation nykytilannetta. Satu Korhonen, Minna Kuohokoski ja Heikki Haaparanta puolestaan perehtyvät siihen, miten opiskelijoiden välinen vuorovaikutus näkyy verkko-opintojaksolla. Digitalisaatio haastaa pedagogiikankin: vuorovaikutuksen tukeminen on erityisen tärkeää, kun opetus tapahtuu etänä. Toisaalta digitalisaation avulla kansainvälistyminenkin onnistuu kotimaasta käsin. Kaija-Liisa Kivimäki ja Saija Råtts esittelevät virtuaalisen liikkuvuusjakson kokemuksia ja mahdollisuuksia. Digitalisaatioon liittyvät taidot ovat tärkeitä kaikille opiskelijoille, ja tulevaisuuden työntekijöiltä vaaditaan monenlaista digitaalista osaamista. Mirka Leino ja Petteri Pulkkinen kuvavat artikkelissaan, miten Robotiikka Akatemian avulla kehitetään osaamista koko alueella yhteistyössä opiskelijoiden ja opettajien kanssa.

Digitalisaatio mahdollistaa uudet toimintatavat sosiaali- ja terveysalalla

Digitalisaatiolla voidaan helpottaa monella tavalla eri elämänvaiheissa olevien yksilöiden elämää. Turvateknologia luo nimensä mukaisesti turvaa vanhusten arkeen, mutta samalla herättää eettisiä kysymyksiä. Niitä pohtivat artikkelissaan Merja Sallinen, Outi Hentonen ja Sari Teeri. Teknologian avulla voidaan myös tukea mielen hyvinvointia ja toteuttaa kuntoutusta etänä. Digitalisaation hyödyntäminen vaatii kuitenkin monenlaista osaamista sekä julkiselta sektorilta että yrityksiltä. Jaana Vainionpää esittelee artikkelissaan yrittäjien kiinnostusta hyvinvointiteknologioihin, ja Salla Kettunen käsittelee sosiaali- ja terveysalan yritysten digitalisaation tasoa Etelä-Pohjanmaalla. Datan parempi hyödyntäminen sairauksien

hoidon kehittämisessä ja terveyspalvelujen järjestämisessä avaa myös uusia mahdollisuuksia. Juho Salli, Santeri Saari, Minna Ampio, Jussi Bergman ja Anu Holm esittelevät artikkelissaan kliinisen tietoaltaan käytön ensimmäisen vaiheen kokemuksia.

Digitalisaatio kestävässä kehityksessä ja yritysten kilpailuedun luomisessa

Digitalisaatiolla on mahdollista edistää myös vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä. Yksi hyödyntämisen mahdollisuus on ympäristöystävällisten pienvenesatamien kehittämisessä, jota esittelevät artikkelissaan Minna Keinänen-Toivola, Alberto Lanzanova ja Heikki Koivisto. Toisaalta digitaalisilla ratkaisuilla voidaan vaikuttaa Itämeren puhtauteen ja tulvanhallintaan sekä luoda energiatehokkaita ratkaisuja. Älykkyyttä lisäämällä logistiikkaa pystytään parantamaan monella tavalla. Pasi Junell, Hannu Ylinen, Jarno Arkko ja Heikki Järvi esittelevät tulevaisuuden ajoneuvoteknologioita, joissa kehitys suuntautuu kohti älykästä ulkotilarobotiikkaa.

Yrityksissä digitalisaatio-osaaminen mahdollistaa uudenlaiset palvelut ja tuotteet asiakkaille, toiminnan tehostamisen, kilpailukyvyn kehittymisen ja kasvun. Paljon on kuitenkin kiinni yksittäisen yrityksen osaamisen tasosta ja ns. digikypsyydestä. Digikypsyyden mittaamiseen on luotu useita työkaluja, joita esittelevät artikkeleissaan sekä Juha Hirvonen ja Annika Koskela SeAMKista että Heikki Haaparanta SAMKista. Digitalisaatiota voidaan tarkastella myös alueellisesta näkökulmasta. Juha Hirvonen ja Kirsti Sorama käsittelevätkin artikkelissaan Etelä-Pohjanmaan alueellisen digitaalisen liiketoiminnan innovaatioekosysteemin nykytilaa ja kehittämistä.

Kokonaisuudessaan tutkimusfoorumin kokoomajulkaisun artikkelit tarjoavat kattavan kuvan digitalisaatiosta eri aloilla, herättävät uusia ajatuksia sekä suuntaavat uutta tutkimusta. Julkaisu tarjoaa ikkunan digitalisaation moniulotteiseen kenttään kahden ammattikorkeakoulun näkökulmasta.

Sanna Joensuu-Salo
Yliopettaja
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Anmari Viljamaa
Yliopettaja
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri